

INARIN KUNTA

LISÄOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Sivistyslautakunta 13.5.2009/47 §

LISÄOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN SISÄLTÖ

1. Lisäopetuksen järjestämisen lähtökohdat ja opetuksen laajuus	3
2. Lisäopetuksen tavoitteet	3
3. Opetuksen järjestäminen	4
3.1 Opiskelijaksi ottamisen perusteet	4
3.2. Tuntijako	4
3.3 Henkilökohtainen oppimissuunnitelma (HOPPI)	4
3.4 Opetusjärjestelyt	5
3.4.1 Opinnot omassa koulussa	5
3.4.2 Opinnot muissa oppilaitoksissa, työelämässä ja muualla koulun ulkopuolella	5
4. Opiskelun yleinen ja erityinen tuki	5
4.1 Kodin ja koulun yhteistyö	6
4.2 Moniammatillinen yhteistyö	6
5. Arviointi	5
6. Todistukset	7
6.1 Todistus koko lisäopetuksen suorittamisesta	7
6.2 Todistus lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista	7
6.3 Todistusten liitteet	8
7. Lisäopetuksen kehittäminen ja arviointi	8

1. Lisäopetuksen järjestämisen lähtökohdat ja opetuksen laajuus

Perusopetuksen oppimäärän suorittaneille nuorille voidaan järjestää perusopetuslain mukaista yhden lukuvuoden kestävää lisäopetusta. Lisäopetukseen voidaan ottaa opiskelijaksi nuori, joka on saanut perusopetuksen päättötodistuksen samana tai edellisenä vuonna. Lisäopetus voidaan järjestää myös toiminta-alueittain valtioneuvoston asetuksen 1435/2001 9. §:n mukaisesti.

Inarin kunnassa tarjotaan yhden lukuvuoden kestävää lisäopetusta perusopetuksen oppimäärän suorittaneille nuorille. Inarin kunnan lisäopetuksen opetussuunnitelma noudattelee valtakunnallista opetussuunnitelmaa.

Lisäopetuksen opetussuunnitelmaan voi kuulua perusopetuksen oppimäärään kuuluvia kaikille yhteisiä oppiaineita, perusopetuksen valinnaisia aineita, perusopetuksen tehtävän mukaisia muita aineita ja oppiainekokonaisuuksia, ammattiin valmentavia opintoja sekä työelämään tutustumista. Opetusta ja ohjausta annetaan vähintään 100 tuntia. Opetus ja ohjaus pitävät sisällään mahdollisuuden korottaa arvosanoja, työelämään tutustumista sekä jatko-opintoihin ja ammattiin valmentavia opintoja. Opintojen etenemistä ja henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamista seurataan. Opiskelijalla on oikeus koulun oppilashuoltopalveluihin.

2. Lisäopetuksen tavoitteet

Lisäopetuksen tavoitteena on perusopetuksen tehtävää jatkaen tukea opiskelijan kasvua ja kehitystä sekä ehkäistä syrjäytymistä. Tavoitteena on, että opiskelija

- oppii itsenäisyyttä ja vastuullisuutta sekä kehittää itsetuntemustaan
- oppii yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja
- kehittää opiskelutaitojaan
- kehittää valmiuksia tehdä päätöksiä sekä suunnitella jatko-opintojaan, uraansa ja tulevaisuuttaan
- oppii arvioimaan omaa toimintaansa ja toteuttamaan suunnitelmiaan muuttuvissa olosuhteissa
- parantaa jatko-opintoihin pääsyn edellytyksiään sekä opinnoissa tarvittavaa tieto- ja taitopohjaa
- oppii hankkimaan opinnoissa, yhteiskunnassa ja muussa elämässä tarvittavia tietoja käyttäen hyväksi myös tieto- ja viestintäteknologiaa
- oppii kehittämään taitojaan selvitä erilaisissa elämäntilanteissa.

Lisäopetuksen tavoitteena on, että lisäopetuksen jälkeen opiskelijalla on suunnitelma sekä valmiudet jatko-opintoihin. Lisäopetuksen avulla pyritään vähentämään väärin koulutusvalintojen syntymistä ja koulutustaan opintojen alkuvaiheessa vaihtavien sekä keskeyttävien määrää. Lisäopetuksessa pyritään vahvistamaan opiskelijan omaa motivaatiota ja vastuuta opintojen etenemisessä ja valintojen teossa.

3. Opetuksen järjestäminen

Lisäopetuksessa painottuvat yksilöllisyys, toiminnallisuus sekä monipuoliset opetus- ja ohjausmenetelmät. Jokaiselle lisäluokan opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen oppimissuunnitelma. Opiskelutaitojen kehittämisen lisäksi opiskelijalla on mahdollisuus korottaa perusopetuksen päättöarvosanoja. Toisen asteen tutkintoon liittyviä kursseja järjestetään tarvittaessa. Suoritetut kurssit voidaan hyväksilukea jatkokoulutuksessa.

3.1 Opiskelijaksi ottamisen perusteet

Lisäopetukseen voidaan ottaa opiskelijaksi nuori, joka on saanut perusopetuksen päättötodistuksen samana tai edellisenä lukuvuonna. Lisäluokalle haetaan erillisellä hakulomakkeella, joita saa Ivalon yläasteen koulusta. Lisäksi rehtori haastattelee hakijat ja tarvittaessa huoltajat. Päätöksen opiskelijaksi ottamisesta tekee rehtori.

3.2. Tuntijako

Lisäopetusta varten ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa eikä oppimäärää. Opiskelijalla tulee olla mahdollisuus korottaa perusopetuksen oppimäärään kuuluvien yhteisten aineiden arvosanoja ja koulun opetustarjonnan mukaan myös valinnaisten aineiden arvosanoja. Koulutuksen järjestäjä määrittelee lisäopetuksen tuntijaon lukuvuoden alussa.

3.3 Henkilökohtainen oppimissuunnitelma (HOPPI)

Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen oppimissuunnitelma (HOPPI). Oppimissuunnitelman laatimisessa voivat olla mukana opiskelija, luokanvalvoja, oppilaanohjaaja, erityisopettaja, aineenopettaja, huoltaja(t) tai muita ammattilaisia ja viranomaisia.

Oppimissuunnitelma sisältää:

- henkilötiedot ja muut tärkeät yhteystiedot
- oppiainekohtaiset tavoitteet, sisällöt ja arviointikriteerit
- valinnaiset opinnot
- tavoitteet oppiaineissa ja opiskelutaidoissa
- tavoitteet käytännön harjoittelussa/oppilaitosharjoittelussa
- tavoitteiden saavuttamisen arviointi ja tarkistaminen
- mahdolliset muut tukitoimet

Jos opiskelijalle on laadittu perusopetuksessa HOJKS yhdessä tai useammassa oppiaineessa, otetaan se huomioon lisäopetuksen opintojen suunnittelussa.

3.4 Opetusjärjestelyt

Ivalon yläasteen koululla lisäopetuksen opiskelijat opiskelevat omana ryhmänään tai integroituna 9. luokkien ryhmien kanssa. Heille järjestetään mahdollisuus suorittaa kurseja ja opintokokonaisuuksia myös Ivalon lukiossa ja Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa. Työelämään, eri ammatteihin ja koulutusaloihin tutustuminen on keskeinen tavoite lisäluokan opinnoissa, joihin opiskelijaa ohjataan ja tuetaan.

3.4.1 Opinnot omassa koulussa

Opiskelija opiskelee HOPPI:ssa määriteltyjä oppiaineita, valinnaisaineita ja oppiainekokonaisuuksia koulun opettajien ohjauksessa. Oppiainekohtaiset tavoitteet ja arviointikriteerit määritellään HOPPI:ssa.

3.4.2 Opinnot muissa oppilaitoksissa, työelämässä ja muualla koulun ulkopuolella

Oppimisympäristö käsitetään laajasti koko ympäröivänä yhteiskuntana. Harjoittelut rakennetaan siten, että ne palvelevat opiskelijan henkilökohtaisia tavoitteita. Opiskelijaa tuetaan ja ohjataan työharjoitteluun ja oppilaitosharjoitteluun sekä kotipaikkakunnalle että muille paikkakunnille. Käytännön harjoittelujen ja oppilaitosharjoittelujen tavoitteena on tutustuttaa opiskelijaa erilaisiin ammatteihin ja koulutusaloihin. Jo alueella olevia toimijoita ja olemassa olevia verkostoja hyödynnetään. Keskisiä yhteistyötoimijoita ovat Inarin kunnan Viestintäpaja, Saamelaisalueen koulutuskeskus, Ivalon lukio ja tarvittaessa Revontulisäätiö.

4. Opiskelun yleinen ja erityinen tuki

Lisäopetuksen opiskelija on oikeutettu samoihin yleisen ja erityisen tuen palveluihin ja toimiin mitä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellään. Opinto-ohjausta järjestetään sekä pienryhmä- että yksilöohjauksena. Henkilökohtainen opastus ja neuvonta korostuvat osana opiskelijan opintojen ja tavoitteiden edistymistä, seuranta ja arviointia. Lisäopetuksessa yleistietojen ja opiskelutaitojen kohentamisen lisäksi painottuvat opiskelijan elämönhallintataitojen vahvistaminen sekä kokonaishyvinvoinnin tukeminen.

Lisäopetuksen ryhmää vetää luokanvalvoja. Oppilaanohjaaja huolehtii työ- ja oppilaitosharjoittelujen organisoinnista sekä ammattinvalinnan ohjauksesta. Lisäksi keskeinen yhteistyökumppani on Inarin kunnan Viestintäpaja, joka toimii työharjoittelupaikkana sekä tarvittaessa opiskelijoiden opinto- ja urasuunnittelun tukena.

Aineenopettajat ja erityisopettajat vastaavat oman oppiaineensa ohjauksesta. Oppiaineiden tavoitteet, sisällöt ja arviointikriteerit määräytyvät lukuvuoden alussa ja ne ovat HOPPI:n liitteenä.

4.1 Kodin ja koulun yhteistyö

Koulu tekee tiivistä yhteistyötä huoltajien kanssa. Tavoitteena on yhteistyössä tukea opiskelijan oppimispolkua, uravalinnan suunnittelua sekä kasvua. Huoltajat ovat tarvittaessa mukana HOPPI: laatisemassa sekä tavoitteiden tarkastamisessa. HOPPI:n allekirjoittavat opiskelija, huoltajat sekä koulun edustajat.

4.2 Moniammatillinen yhteistyö

Moniammatillinen yhteistyö on keskeinen toiminnan muoto. Opiskelijan opintojen edistymisen ja hyvinvoinnin tukena hyödynnetään eri viranomaistahoja ja yhteistyökumppaneita. Työharjoittelun ohjauksessa ja organisoinnissa on tiiviisti mukana Inarin kunnan Viestintäpaja.

5. Arviointi

Arvioinnin tulee olla luonteeltaan ohjaavaa ja kannustavaa sekä opiskelijan itsearviointia kehittävää. Perusopetuksen oppimäärään kuuluvissa yhteisissä oppiaineissa arvioinnin tulee perustua Opetushallituksen perusopetusta varten määrittelemiin päättöarvioinnin kriteereihin ja niiden soveltamista koskeviin ohjeisiin, ja siinä käytetään perusopetusasetuksen 10. §:n 3. momentin mukaista numeroasteikkoa. Perusopetuslain 17. §:n 2. momentin mukaisesti yksilöllisen oppimäärän mukaan perusopetuksen yhteisiä aineita opiskelevan arviointi perustuu opiskelijan opinto-ohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin, ja siinä voidaan käyttää myös sanallista arviota. Perusopetuksen valinnaisten oppiaineiden arvioinnissa noudatetaan, mitä näiden aineiden arvioinnista on perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa päättöarviointia koskien päätetty. Muissa opiskelijan opinto-ohjelmaan kuuluvissa opinnoissa arviointi perustuu opiskelijan opinto-ohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin, ja arvioinnissa voidaan käyttää numeroarvostelua tai sanallista arviota.

Opiskelijan itsearvioinnin kohteena ovat erityisesti hänen valmiutensa asettaa itselleen tavoitteita, tarkastella ja ohjata omaa työskentelyään, tunnistaa edistymistään, hoitaa arkielämän tilanteita sekä suunnitella tulevaisuuttaan.

Opiskelijan arvioinnissa noudatetaan valtakunnallista lisäopetuksen opetussuunnitelmaa. Opiskelija tekee itsearvioinnin ja saa sanallisen arvioinnin syys- ja kevätlukukaudella perusopetuksen arvioinnin yhteydessä. Lisäksi henkilökohtaiset tavoitteet ja suunnitelmat tarkistetaan sekä päivitetään tarvittaessa syyslukukauden loppupuolella sekä kevätlukukauden puolivälissä. Sovitut tavoitteet ja suunnitelmat kirjataan HOPPI:aan.

6. Todistukset

Lisäopetuksessa käytettävät todistukset ovat

- välitodistus, joka annetaan syyslukukauden päättyessä
- todistus lisäopetuksen suorittamisesta
- todistus lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista.

Kaikkiin todistuksiin merkitään todistuksen nimi, opiskelijan nimi ja henkilötunnus, opetuksen järjestäjän ja koulun nimi, lukuvuosi ja todistuksen antamispäivämäärä sekä maininta, että todistus on *Opetushallituksen 16.1. 2004 hyväksymien perusteiden mukainen todistus*.

Jos oppilas on lisäopetuksessa opiskellut perusopetuksen yhteisiä oppiaineita yksilöllisen oppimäärän mukaisesti, opiskelijan saama sanallinen arvio tai numeroarvosana varustetaan tähdellä (*). Todistuksen lisätietoihin tulee maininta, että oppilas on opiskellut yksilöllisen oppimäärän mukaisesti.

Arviota opiskelijan käyttäytymisestä ei merkitä todistuksiin.

Mikäli osa opinnoista on tapahtunut muussa oppilaitoksessa, työpaikalla tai työpaikkaan rinnastettavassa muussa paikassa, tehdään siitä merkintä todistuksiin. Tarvittaessa annetaan välitodistus jatko-opintoihin pyrkimistä varten.

6.1 Todistus koko lisäopetuksen suorittamisesta

Jos opiskelija suorittaa hyväksytysti kaikki opinto-ohjelmaansa kuuluvat opinnot, annetaan hänelle *Todistus lisäopetuksen suorittamisesta*.

Todistuksen kohtaan *Lisäopetuksen aikana suoritettut opinnot* merkitään opiskelijan opinto-ohjelma ja aineittain tai aineryhmittäin arvio kaikista lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista. Tähän kohtaan merkitään myös ne perusopetuksen yhteiset ja valinnaiset oppiaineet, jotka opiskelija on suorittanut hyväksytysti lisäopetuksen aikana, mutta joissa hän ei ole korottanut perusopetuksen päättötodistuksessa saamaansa arvosanaa.

Todistukseen merkitään tarvittaessa kohta *Perusopetuksen päättöarvosanojen korottaminen*. Jos opiskelijan lisäopetuksessa saama uusi arvosana perusopetuksen yhteisissä tai valinnaisissa oppiaineissa on korkeampi kuin perusopetuksen päättötodistuksen arvosana, se merkitään tähän kohtaan.

6.2 Todistus lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista

Mikäli opiskelija suorittaa vain osan opinto-ohjelmaansa kuuluneista opinnoista hyväksytysti tai keskeyttää opintonsa, voidaan hänelle antaa hänelle *Todistus lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista*.

Opiskelijan hyväksytysti suorittamat opinnot merkitään todistuksessa kohtaan *Lisäopetuksen aikana suoritettut opinnot*. Tähän kohtaan merkitään myös ne perusopetuksen yhteiset ja valinnaiset oppiaineet, jotka opiskelija on suorittanut hyväksytysti lisäopetuksen aikana mutta joissa hän ei ole korottanut perusopetuksen päättötodistuksessa saamaansa arvosanaa.

Jos opiskelija on korottanut jonkin perusopetuksen yhteisen tai valinnaisen oppiaineen arvosanaa, se merkitään todistuksessa kohtaan *Perusopetuksen päättöarvosanojen korottaminen*.

6.3 Todistusten liitteet

Opiskelija saa pyynnöstä todistuksen liitteen, jossa arvioidaan hänen käyttäytymistään ja työskentelyään lisäopetuksessa.

Todistuksen liitteenä voi olla myös

- tarkempia tietoja oppilaan opinto-ohjelmasta ja opinnoista menestymisestä
- seloste muissa oppilaitoksissa suoritetuista opinnoista
- arvio työpaikoilla tapahtuneesta oppimisesta sekä kuvaus opiskelijan työtehtävistä
- seloste opiskelijan harrastustoiminnasta

7. Lisäopetuksen kehittäminen ja arviointi

Lisäopetuksen järjestämisestä päättää koulutuksen järjestäjä lukuvuosittain. Kehittämistyötä koordinoi lisäopetusryhmän opettaja yhdessä ohjausryhmän kanssa. Vastuu kehittämistyön hallinnoinnista ja organisoinnista on Ivalon yläasteen koululla. Keskeisiä yhteistyötahoja ovat Inarin Kunnan Viestintäpaja, Saamelaisalueen koulutuskeskus ja Ivalon lukio.

Ohjausryhmä toimii yhtenä arviointi- ja palautekanavana. Lisäksi palautetta voidaan kerätä opiskelijoilta, huoltajilta, muilta opettajilta ja yhteistyötahoilta.